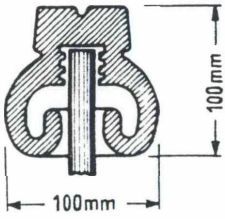
Under sommaren 1892 utfördes en energiöverföring vid Grycksbo pappersbruk. Det torde vara den första energiöverföringen i Sverige med högspänd likström.

Ca 3 km från pappersbruket utbyggdes ett vattenfall med en turbin från firman Qvist & Gjers. Den var på ca 60 hk och denna kraft skulle överföras till pappersbruket, där energibehovet ständigt ökade. Den elektriska överföringen utfördes med två maskiner av Wenströms typ S. De utfördes för 1 300 V, som då var en hög spänning. De gjordes serielindade och med ringankare. Såväl antalet spår som antalet lameller ökades och strömsamlarens diameter gjordes större. Maskinerna försågs med borstar av kol. Tidigare hade borstar av kopparplåtar eller koppartrådar använts. Vidare förstärktes all isolation utöver det vanliga.

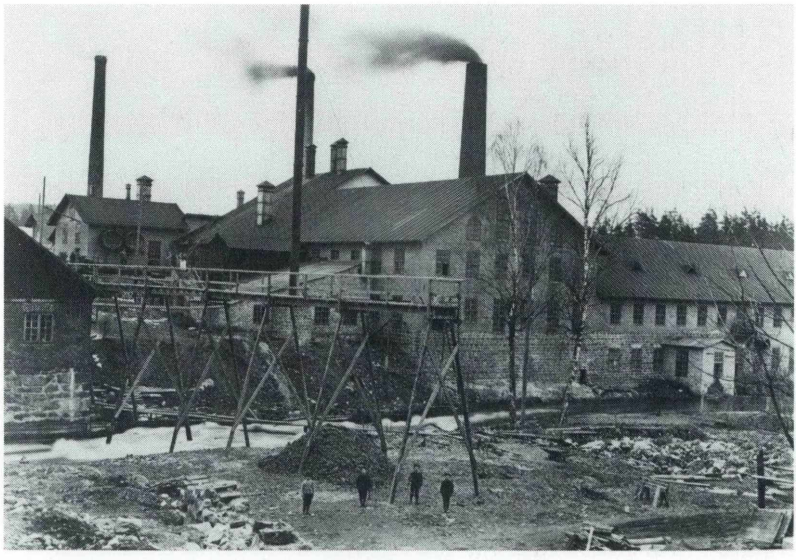

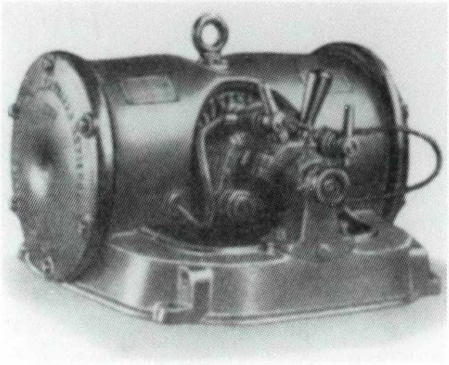
1. Exempel på oljeisolator för luftlinjer.

Den ca 3 km långa luftledningen mellan vattenkraftverket och pappersbruket utfördes med två koppartrådar med diametern 6,5 mm. De bars upp av oljeisolatorer på tvärstag av trä.

Hela överföringens verkningsgrad från turbinaxeln till motoraxeln var ca 75 %. Överföringen var i drift ett par år med växlande framgång. Därefter omändrades systemet till en 3-fas växelströmsöverföring.

Under 1890–1891 levererades också en energiöverföring till

2. Grycksbo pappersbruk omkr år 1900. Foto TM.

3. Likströmsmaskin, framtagen 1887–1890. Den hade typbeteckningen S och kallades "Snörlivet" eller "Wenströms välkända". Ur J Åkerman, ASEA 1883–1933, ett elektriskt halvsekel. Västerås 1933, s 38.

stenkolsgruvan i Bjuf vid Höganäs i Skåne. Det var en överföring mellan en ångmaskin och en centrifugalpump. Vidare levererades till en gruva i Norberg en överföring för ett gruvspel vid Kolningsberget. För dessa båda anläggningar torde spänningen ha varit av storleksordningen 220 V.

Nils Göte Håkansson

Litteratur: ASEA:s Egen Tidning 15(1923): 4–9, s 79.